

Nr 17 2020

Fakta, argument & debatt

ges ut av Blå Bandet

i samarbete med Sveriges Landsråd för alkohol- och narkotikafrågor - SLAN

Du som vill ha brevet i PDF-format med färg kan ladda ner det från
[Blå Bandets hemsida](#)

Innehåll i detta nummer:

Blå Bandet vill se barn som växer upp i krångliga miljöer
Mer engagemang för gårdsförsäljning än för alkoholskador
Blå Bandet: "Det får vara slutfestat nu"
Verdandi: Stoppa försäljningen av alkohol efter 22.00
Snabb respons: Alkoholstopp från 22.00
Löf: Regeringen borde gett krogarna en förvarning
Tyska Bundestag sa nej till legalisering
Fyra delstater till i USA röstade för legalisering
Debatt: Narkotikafri skola en självklarhet?
Debatt: Många dör av överdoser trots vård
Unga högriskdricker när alkohol säljs i matbuktiken
Aldrig en bra idé att bjuda tonåringar på alkohol
Hårda regler för nätkasinom förlängs
Europas unga röker och dricker mindre
Danska 15-16-åringars alkoholkultur sticker ut i Europa
Låg alkoholkonsumtion bland norska ungdomar
Nätförsäljningen av alkoholfri öl slår rekord
Nordisk samsyn om nolltolerans för alkohol under graviditet
Feministiskt initiativ: Legalisera inte cannabis

Blå Bandet

startar ny satsning för att se barn som växer upp i krångliga familjer

Nu har Blå Bandet startat den nya satsningen "Jag ser." Syftet är att få fler vuxna att agera när man möter barn som kan ha det svårt. Har man en "magkänsla" om detta stämmer det oftast. Visa att man bryr sig och ställa öppna intresserade frågor kring

vardagliga händelser kan bli avgörande.

- Vi är inte först när det gäller liknande satsningar men behovet är fortfarande stort att se och uppmärksamma barn som växer upp i krångliga familjer, säger Per-Olof Svensson, Blåbandsförbundets organisationssekreterare.

- Genom begreppet "krångliga familjer" vill vi ta helhetsgrepp på att det kan vara flera olika

omständigheter, t.ex. miss/riskbruk, psykisk ohälsa och sociala omständigheter som påverkar barnen negativt.

<http://www.jagser.se/>

[Läs mer HÄR](#)

Riksdagen: Mer engagemang för gårds- försäljning än för alkoholskador

Gårdsförsäljning engagerar betydligt fler politiker än alkohol- och narkotikadöd. Det visar Accents genomgång av riksdagsmotioner.

Under den allmänna motionstiden i riksdagen, då riksdagsledamöterna har möjlighet att väcka motioner i vilka ämnen de vill, har 3 645 motioner lagts. De handlar om allt från att stärka demokratin, till åtgärder mot granbarkborren. Antalet motioner som rör alkohol eller narkotika är 36 stycken, ungefär en procent.

Med tanke på att omkring 4 500 personer dör av alkohol och omkring 900 dör av narkotika varje år skulle man förvänta sig att en majoritet av motionerna handlar om åtgärder för att få bukt med den saken. Så är dock inte fallet.

[Läs hela genomgången i Accent](#)

Blå Bandet: "Det får vara slutfestat nu"

- Det är märkligt hur lite alkoholens roll tidigare har nämnts som risk för ökad smittspridning. I flera länder har man infört restriktioner kring försäljning, öppettider och även nedstängningar av restauranger, skriver Per-Olof Svensson i en ledare i tidningen Blå Bandet nr 5.

. När min egen region där jag bor gick ut med utökade rekommendationer, tänkte

ändå en av Uppsalas nationer genomföra ett festarrangemang med 400 personer. Som statsministern sa på en pressträff Det får vara slutfestat nu!

[Läs hela ledaren HÄR](#)

Ledaren har också publicerats som krönika på drug-news.se.

Verdandi: Stoppa försäljningen av alkohol efter 22.00

Vi vill se ett beslut om att inte tillåta försäljning av alkohol efter klockan 22.00. Erfarenheten är att de som har alkohol i blodet sitter närmare varandra och att coronasmittan ökar, skriver Rasken Andréasson, Kaare Andersson och Christina Fjellström från Verdandi i [Aftonbladet](#).

"På nattklubbar och dansställen fortsätter man att servera alkohol oavsett tid på dygnet och alldeles uppenbart med följderna att människor slutar ta hänsyn, hålla avstånd och visa respekt för risken för smitta. Och för varje som blir smittad i en sådan miljö har vi ännu en person som sedan riskerar att sprida smittan vidare till personer i riskgrupper."

Snabb respons Alkoholstopp från kl 22.00

För att bromsa smittspridningen av covid-19 vill regeringen förbjuda försäljning av alkohol efter klockan 22:00 på alla serveringar i landet från 20 november.

- Läget riskerar bli nattsvart. Alltför många svenskar har börjat slappna av", säger statsminister Stefan Löfven.

Förslaget betyder att krogarna, enligt alkohollagen, måste stänga kl 22.30.

– Det är bra att regeringen gått från ord till handling även kring alkohol, säger Blå Bandets redaktör Per-Olof Svensson till Drugnews.

Han tycker det är bra att man nu visar att även alkoholkonsumenter behöver bidra till att minska risk för smittspridning. Ett viktigt signalvärde också för dem som arbetar inom sjukvård och äldreomsorg som ser coronasituationen i sin vardag och för övriga i samhället som bidrar genom att följa övriga restriktioner.

– Som allt annat i denna pandemi är det svårt att veta om alkoholförbudet från 22 på serveringar kommer att räcka. Jag hade gärna sett ett ännu tidigare klockslag.

[Läs mer på DRUGNEWS](#)

Regeringen borde ha gett krogarna en förvarning

Centerledaren Annie Lööf är kritisk till att restaurangbranschen inte på förhand informerats om det nya förbud mot alkoholförsäljning efter klockan 22 som regeringen vill införa från den 20 november.

- Företag som drabbas så hårt ska inte behöva läsa det på en mobil-flash", skriver hon på Twitter.

Samtidigt framhåller Lööf att det viktigaste nu är att de drabbade företagen får fortsatt kompensation för förlorade intäkter.

Tyska Bundestag sa nej till legalisering

Ett lagförslag från De Gröna om legalisering av cannabis röstades ner på torsdagen.

Förslaget fick stöd från Vänsterpartiet. Liberalerna avstod från att rösta men övriga partier röstade emot.

<https://mjbizdaily.com/germany-rejects-recreational.../>

Fyra delstater till i USA röstade för legalisering

Delstaterna New Jersey, Arizona, Montana och South Dakota röstade under presidentvalet för att legalisera cannabis för nöjesbruk.

Och Oregon blir första delstat att avkriminalisera mindre innehav av viss narkotika som heroin och kokain.

Däremot blev det nej till legalisering på Nya Zeeland. Med Tysklands nej härom veckan och Portugals nej ifjol har legaliseringen inte fått fart utanför Amerika (med undantag för mindre, begränsade försök i Nederländerna, Schweiz etc).

Debatt: Narkotikafri skola en självklarhet?

En narkotikafri skola bör vara en självklarhet och inte som i dag bero på en extra engagerad elevhälsa eller rektor, skriver Jessica Vikberg, ordförande Riksförbundet Narkotikafritt samhälle, i en debattartikel i [Aftonbladet](#) 29 oktober.

- Varje gång ett barn dör för att det sociala nät som skulle fånga upp och skydda brustit. Varje gång ett barn kommer i vägen för en kula som överhuvudtaget inte skulle avlossats. Varje gång ett barn blir skrämt av en påverkad morsa, brorsa eller pappa. Då har vi vuxna misslyckats kapitalt.

Debatt: Många dör av överdoser trots vård

Narkotikadödligheten sjunker inte tillräckligt trots att många av de som dör är välkända hos hälso- och sjukvården.

- Vi behöver nya snabba insatser och en vårdkedja som går längre än till enbart drogfrihet, skriver Peter Moilanen, chef för Narkotikapolitiskt Center i en debattartikel i tidningen Socialpolitik

- Vi hör ofta i narkotikadebatten att det vi främst behöver för att få ner dödligheten är åtgärder för att fler ska våga söka sig till vård och behandling. En genomgång av Social-styrelsens statistik visar dock att även om det blir allt färre personer inom institutionsbehandling har det skett en stor ökning av antalet besök inom öppenvården de senaste tjugo åren. Det verkar därmed finnas andra orsaker till att den narkotikarelaterade dödligheten fortfarande ligger högt.

[Läs debattartikeln HÄR](#)

Unga högriskdricker när alkohol säljs i matbutiken

Tonåringar överkonsumerar alkohol när det finns tillgängligt i matbutiker. Det visar en kanadensisk studie, rapporterar Accent.

– När alkohol står bredvid vardagliga råvaror som mat och läsk kan det förändra ungdomars normer, säger forskaren Mahmood Gohari.

2015 fick alkohol börja säljas i vanliga livsmedelsbutiker på 450 olika platser runt om i kanadensiska Ontario.

Det har fått tonåringar i provinsen att drastiskt förändra sina konsumtionsmönster: Flera har gått från att helt avstå alkohol – till att högkonsumera alkohol flera gånger i veckan visar en färsk [studie](#) från University of Waterloo.

[Läs mer i ACCENT](#)

Aldrig en bra idé att bjuda tonåringar på alkohol

Att som ung få testa alkohol med vuxna ökar risken att börja berusningsdricka med 85 procent, rapporterar Accent.

Att föräldrar kan lära sina barn förhålla sig till alkohol genom att få smaka alkohol hemma i en trygg miljö är en tanke som de flesta i Sverige övergivit. Men på andra håll lever fortfarande den seglivade myten om att det skulle vara en bra sätt att lära sina barn "umgås med alkohol".

[Läs mer i ACCENT](#)

Förlängda hårda regler för nätkasinon

Regeringen föreslår att de tillfälliga hårdare regler som infördes i somras för att hejda ett problematiskt spel under corona-pandemin förlängs till sista juni 2021.

Fortsatt tak alltså för insättning, speltid och bonuserbjudande vid spel på nätkasinon och värdeautomater.

[Läs mer HÄR](#)

Europas unga röker och dricker mindre

Sedan 1995 har European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) jämfört ungdomars användning av alkohol, tobak och olagliga droger i Europa.

Tobak och alkohol har minskat bland 15-16-åriga skolelever i Europa. Men det uttrycks oro för riskabelt cannabis-bruk, av receptbelagda läkemedel och nätdroger (NPS).

Svenska tonåringar uppger lägre ANT-användande överlag jämfört med sina

europiska jämnåriga.

Sammanfattningsvis ligger Sverige bra till med lägre prevalens och ANT-bruk än de flesta andra ESPAD-länder.

Vad gäller cannabis – vars THC-halt och risker ökat senare år – är det betydligt lägre andel svenska tonåringar som använt drogen senaste månaden (2,9 procent jämfört med ESPAD-snittet 16 proc.).

Det är fortfarande låg användning bland svenska ungdomar, utom i vissa grupper. Bilden i media att cannabis ökat över lag har alltså visat sig inte stämma, bruket har varit relativt stabilt bland unga senaste tjugo åren

[LADDA NER RAPPORT](#)

Danska 15-16-åringars alkoholkultur sticker ut i Europa

ESPAD-undersökningen visar att de danska eleverna i 9: e klass är på topp när det gäller alkoholkonsumtion. En betydligt större andel ungdomar i Danmark har varit berusade under den senaste månaden jämfört med ungdomar i andra europeiska länder.

När det gäller berusningskulturen har de danska 15-16-åringarna varit på topp i flera år.

Den senaste ESPAD-undersökningen publiceras idag med data från 2019. Rapporten visar att ca. 3 av 4 danska ungdomar i 9: e klass har druckit alkohol under den senaste månaden, och att bland dessa har alkohol varit berusad i genomsnitt sju gånger under den senaste månaden. Således överträffas Danmark endast av kamrater från Tyskland och Cypern. De danska eleverna i 9: e klass dricker också mer alkohol åt gången, och respondenterna hade druckit i genomsnitt 6 artiklar, förra gången de drack alkohol.

[Läs mer HÄR](#)

Låg alkoholkonsumtion bland norska ungdomar

Norska ungdomar är fortfarande bland dem som använder minst mängd droger. Det visar nya siffror från den europeiska [ESPAD-studien](#) som presenteras i dag.

ESPAD-studien genomförs bland 15-16-åringar i 35 europeiska länder. Det visar att alkoholkonsumtionen bland unga människor i Europa har minskat betydligt sedan millennieskiftet, men nedgången verkar ha planat ut under de senaste åren.

Cannabismissbruket har varit relativt stabilt i Europa under de senaste åren, men i Norge verkar det ha skett en liten ökning. Men norska ungdomar är fortfarande bland dem som använder minst mängd droger.

Regelbunden alkoholanvändning är mindre vanligt. Knappt hälften (47 procent) uppgav att de hade druckit alkohol under den senaste månaden. I Norge var andelen 25 procent. Av deltagarna i ESPAD uppgav 13 procent att de var berusade den senaste månaden. I Norge var andelen 8,6 procent. Detta är en liten minskning sedan den senaste ESPAD-studien från 2015.

Tidig alkohol debut är mindre vanligt i Norge än i resten av ESPAD-området. 13 procent av de norska ungdomarna uppstår att de drack alkohol för första gången före 13 års ålder, jämfört med 33 procent i genomsnitt för espadländerna.

[Läs mer HÄR](#)

Nätförsäljningen av alkoholfri öl slår rekord

Alkoholfria drycker har blivit allt mer populärt i Sverige de senaste åren, särskilt alkoholfri öl. Nu visar färsk statistik att försäljningen av alkoholfri öl på nätet har slagit rekord i coronatider. Under mars till september ökade försäljningen av alkoholfri öl i näthandeln med hela 351 procent jämfört med samma period 2019.

Konsumtionen av alkoholfri öl har exploderat under senare år – 2014 drack svenskarna 5 miljoner liter alkoholfri öl, i år kommer försäljningen att uppgå till över 20 miljoner liter. Ett av bryggerierna som har märkt av den ökande konsumtionen är Carlsberg Sverige som var tidigt ute med att satsa på alkoholfri öl.

[Läs mer HÄR](#)

Nordisk samsyn om nolltolerans för alkohol under graviditeten

Nadja Frederiksen, senior rådgivare på Nordens välfärdscenter, och doktorand Niina-Maria Nissinen, Folkhälsan Research Center i Finland, har sammanställt de nordiska ländernas riktlinjer för alkohol under graviditeter. Och även vilka instrument som används för att identifiera alkoholkonsumtion bland gravida kvinnor, skriver Accent.

Det mest intressanta menar de, är att alla hälsomyndigheter i Norden faktiskt rekommenderar noll konsumtion av alkohol under graviditeten, och många ser till att diskutera alkoholfrågan så tidigt som möjligt med gravida kvinnor. Metoderna som används för att diskutera och identifiera alkoholkonsumtion kan däremot variera.

[Läs mer i ACCENT](#)

Legalisera inte cannabis – förbättra vården istället

Feministiskt initiativs bestämda uppfattning är att det inte behövs fler beroendeframkallande preparat med hälsovådliga effekter på marknaden.

Det är dessutom inget staten bör eftersträva för att få in skatteintäkter på, skriver partiföreträdaren Farida al-Abani och socialpolitiska talespersonen Joakim Månsson Bengtsson i [Dagens Samhälle](#).

Tipsa oss gärna om nyheter till nyhetsbrevet.

Owe Ranebäck
Redaktör

E-post:
fakta.argument.debatt@telia.com